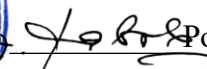

ІВАНО-ФРАНКІВСЬКИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ЮРИДИЧНИЙ ІНСТИТУТ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ОДЕСЬКА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ»
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ТА КРИМІНАЛІСТИКИ

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Директор ІФННЮІ НУ «ОЮА»

проф. Роман САВЧУК

«2» вересня 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТУ

**ВИКОРИСТАННЯ СПЕЦІАЛЬНИХ ЗНАНЬ У ДІЯЛЬНОСТІ ПРАВООХОРОНЦЯ
ВК 1**

рівень вищої освіти	другий (магістерський)
ступінь вищої освіти	магістр
галузь знань	26 Цивільна безпека (К Безпека та оборона)
спеціальність	262 Правоохоронна діяльність (К9 Правоохоронна діяльність)
освітня програма	Правоохоронна діяльність

Розробники програми: к.ю.н., доц. Юрчишин Віталій Дмитрович

Затверджено на засіданні кафедри кримінального процесу та криміналістики
(протокол № 1 від 27.08.2025 р.)

В.о. завідувача кафедри кримінального процесу
та криміналістики

Віталій ЮРЧИШИН

Керівник навчального відділу

Ірина ЯЦКІВ

Гарант освітньої програми

Ігор МАГНОВСЬКИЙ

Науково-методична рада (протокол № 1 від 02.09 2025 р.)

Голова науково-методичної
ради

Олександр ФЕЛИК

Заступник директора

Олександр ФЕЛИК

РОБОЧА ПРОГРАМА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Опис освітнього компонента					
Назва освітнього компонента	<u>Використання спеціальних знань у діяльності правоохоронця</u> <u>The use of special knowledge in the activities</u> <u>of a law enforcement officer</u>				
Освітня програма	Освітньо-професійна програма підготовки здобувачів вищої освіти другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 26 «Цивільна безпека» за спеціальністю 262 «Правоохоронна діяльність» (галузі знань К «Безпека та оборона» за спеціальністю К9 «Правоохоронна діяльність» – в редакції постанови КМУ від 30.08.2024 р. № 1021 для набору з 2025 року включно)				
Рівень вищої освіти	Форма навчання	Тип	Курс	Семестр	Обсяг, кредит / год
Другий (магістерський) рівень	Денна, заочна форма навчання	В	1	1	денна ф/н – 3/90, заочна ф/н – 3/90
Короткий опис предметної сфери	В навчальному курсі «Використання спеціальних знань у діяльності правоохоронця» викладаються необхідні теоретичні, тактичні передумови і процесуальні основи використання спеціальних знань у діяльності правоохоронця і у самій широкій галузі використання цих знань це призначення і проведення судових експертиз. Оцінки і використання результатів судових експертиз у судочинстві. Визначення можливостей окремих видів судових експертиз. Надаються практичні навички призначення окремих видів експертиз, які найчастіше призначаються.				
Викладач освітнього компонента	Юрчишин Віталій Дмитрович В.о.завідувача кафедри кримінального процесу і криміналістики ІФННЮІ Національного університету «Одеська юридична академія» кандидат юридичних наук, доцент Івано-Франківськ, вул. Максимовича, 13 каб. 208 vjtalij1979@gmail.com				
Мова викладання	українська				
Передумови	Проведення слідчих (розшукових) дій, Сучасні практики поліцейської діяльності, Оперативно-розшукові заходи та негласні слідчі (розшукові) дії, Складання організаційно-розпорядчих та процесуальних документів у правоохоронній діяльності.				
Постреквізити	Дисципліна є підґрунтям для засвоєння та вдосконалення знань при здобутті поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок професійної та інноваційної орієнтації в галузі правоохоронної діяльності.				

2. Структура освітнього компонента

Види навантаження	Денна форма год.	Заочна форма год.
Кількість кредитів / год	3/90	3/90
Усього годин аудиторної роботи, у т. ч.:	34	16
• лекційні заняття, год.	16	10
• практичні/семінарські заняття, год.	18	6
Усього годин самостійної роботи, у т. ч.:	56	74
• індивідуальне науково-дослідне завдання, год.	18	18
• підготовка до аудиторних занять та контрольних заходів, год.	38	56
Екзамен	+	+
Залік	–	–

3. Мета і завдання освітнього компонента

Мета навчальної дисципліни	Метою викладання навчальної дисципліни є виховання усвідомлення важливості і необхідності набуття теоретичних і практичних навичок щодо використання спеціальних знань, призначення судових експертиз, уміння збирати матеріали і визначати об'єкти, необхідні для проведення експертиз та процесуально оформляти їх призначення.
Завдання навчальної дисципліни	До завдань опанування цієї дисципліни належать: ознайомити студентів з необхідними законодавством, методичними рекомендаціями системи Міністерства юстиції та МВС України щодо методик окремих видів експертиз, спеціальною літературою, прищепити вміння працювати з ними; навчити використовувати теоретичні знання при вирішенні конкретних ситуацій (слідчих, експертних) та правових питань; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці; закласти навички складання постанов про залучення експерта та доручення йому проведення основної, додаткової, повторної, комісійної, комплексної судової експертизи в експертній установі та поза експертною установою; закласти навички процесуального оформлення, упакування, направлення об'єктів дослідження на експертизу; закласти навички відібрання експериментальних зразків для порівняльного дослідження.

Результати освітнього компонента

Сим вол РН	Внаслідок вивчення ОК студент буде здатним продемонструвати такі результати навчання:	Посилання на символ ПРН	Методи викладання і навчання	Методи оцінювання досягнення РН
1.	доносити власні знання, висновки та аргументацію базових категорій інституту використання спеціальних знань, аналізувати їх змістовного наповнення;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях

2.	дискутувати зі складних правових проблем щодо визначення процесуального статусу судового експерта, аналізувати специфіку його діяльності у кримінальному, господарському, цивільному та адміністративному судочинстві, а також під час провадження іншої юридичної діяльності;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
3.	демонструвати розуміння змісту правового статусу спеціаліста та інших осіб, що володіють спеціальними знаннями, співвідносити діяльності спеціаліста та судового експерта;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
4.	аналізувати змістовне наповнення процесу експертного дослідження різних видів судових експертиз, визначати процедурні рішення, що ухвалюються на кожній стадії;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
5.	демонструвати знання та розуміння методик провадження різних видів судових експертиз, розкривати зміст сучасних методів дослідження, аналізувати правомірність та допустимість їх застосування;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
6.	демонструвати навички організації залучення судових експертів до судочинства та проведення різних видів судових експертиз, здійснювати планування послідовності призначення кількох експертиз та правильно визначати вид судової експертизи;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях

7.	застосовувати знання щодо засад і змісту інститутів спеціальних знань у правоохоронній діяльності, у тому числі судовій практиці, для підготовки текстів юридичних документів, аналізу судових та адміністративних рішень - складати постанови про залучення експерта та доручення йому проведення основної, додаткової, повторної, комісійної, комплексної судової експертизи в експертній установі та поза експертною установою; вести ділову комунікацію з судовими експертами, експертними установами;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
8.	демонструвати навички ефективного та результативного застосування результатів використання спеціальних знань у правоохоронній діяльності;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях
9.	використовувати Реєстр судових експертів, Реєстр експертних методик Міністерства юстиції України, криміналістичні обліки органів системи ВМС, інші бази даних органів юстиції та інформаційні технології необхідні під час залучення судового експерта, проведення судових експертиз та оцінки висновків експертів;	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	Лекції, семінарські заняття, самостійне навчання, консультації, практичні роботи, наукові семінари	Екзамен, поточне оцінювання на семінарських/практичних заняттях

Зв'язок з програмними результатами навчання

Шифр програмного РН	Результати навчання цього ОК деталізують такі Програмні результати навчання:
РН 1.	Зрозуміло і недвозначно доносити власні знання, висновки та аргументацію до фахівців і нефаківців; зокрема, під час публічних виступів, дискусій, проведення занять.

РН 4.	Узагальнювати практичні результати роботи і пропонувати нові рішення, з урахуванням цілей, обмежень, правових, соціальних, економічних та етичних аспектів.
РН 5.	Аналізувати умови і причини вчинення правопорушень, визначати шляхи їх усунення.
РН 9.	Використовувати у професійній діяльності сучасні інформаційні технології, бази даних та стандартне і спеціалізоване програмне забезпечення.
РН 11.	Розробляти та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.
РН 12.	Надавати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.
РН 13.	Відшукувати необхідну інформацію в спеціальній літературі, базах даних, інших джерелах інформації, аналізувати та об'єктивно оцінювати інформацію.
РН 16.	Використовувати сучасні методи і засоби системного аналізу, імітаційного моделювання, збирання та оброблення інформації для аналізу варіантів і прийняття рішень при виконанні професійних завдань.

Зв'язок з програмними результатами навчання	
Шифр програмного РН	Результати навчання цього ОК деталізують такі програмні результати навчання:
ІК	Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері правоохоронної діяльності та/або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.
ЗК1.	Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.
ЗК2.	Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.
ЗК4.	Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.
ЗК5.	Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.
ЗК7.	Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
ЗК8.	Здатність приймати обґрунтовані рішення.
ЗК9.	Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
ЗК10.	Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.
СК1.	Здатність брати участь у розробленні та кваліфіковано застосовувати нормативно-правові акти в різних сферах юридичної діяльності, реалізовувати норми матеріального й процесуального права в професійній діяльності.
СК2.	Здатність забезпечувати законність та правопорядок, безпеку особистості, суспільства, держави в межах виконання своїх посадових обов'язків.
СК3.	Здатність виявляти та аналізувати причини та умови, що сприяють вчиненню кримінальних та адміністративних правопорушень, вживати заходи для їх усунення.
СК5.	Здатність давати кваліфіковані юридичні висновки й консультації в конкретних сферах юридичної діяльності.
СК10.	Здатність аналізувати, оцінювати й застосовувати сучасні інформаційні технології під час рішення професійних завдань.
СК12.	Здатність до використання технічних приладів та спеціальних засобів, інформаційно-пошукових систем та баз даних, спеціальної техніки, оперативних та оперативно-технічних засобів, здійснення оперативно-розшукової діяльності.
СК15.	Здатність вживати заходів з метою запобігання, виявлення та припинення адміністративних і кримінальних правопорушень, заходів, спрямованих на усунення загроз приватним та публічним інтересам людини й держави.

Технологія навчання	Змішане навчання (аудиторне навчання, поєднане із частковим застосуванням електронного навчання і дистанційних технологій)
---------------------	--

4. Програма та тематичний план освітнього компонента

Програма освітнього компонента	<u>Використання спеціальних знань у діяльності правоохоронця</u> <u>The use of special knowledge in the activities</u> <u>of a law enforcement officer</u>
--------------------------------	--

Лекційні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Сучасні теоретичні та правові проблеми використання спеціальних знань у кримінальному процесі.	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 2.	Загальна теорія судової експертології (концептуальні основи)	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 3.	Судово-експертна діяльність. Логіко-психологічні основи експертної діяльності	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	—	2
Тема 4.	Інформаційне забезпечення і математизація експертної діяльності	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	2
Тема 5.	Сучасні уявлення про класифікацію судових експертиз	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 6.	Види експертного дослідження	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	2
Тема 7.	Висновок експерта як документ, що відображає його дослідження: структура і доказове значення	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	2
Тема 8.	Оцінка висновку експерта	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	2
Тема 9.	Експертні недоліки та помилки	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 10.	Експертна профілактика та експертне прогнозування	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	—	—
Всього			16	10

Практичні, семінарські, лабораторні заняття				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФ год.	ЗФ год.
Тема 1.	Сучасні теоретичні та правові проблеми використання спеціальних знань у кримінальному процесі.	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—

Тема 2.	Загальна теорія судової експертології (концептуальні основи)	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 3.	Судово-експертна діяльність. Логіко-психологічні основи експертної діяльності	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	—	2
Тема 4.	Інформаційне забезпечення і математизація експертної діяльності	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 5.	Сучасні уявлення про класифікацію судових експертиз	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 6.	Види експертного дослідження	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 7.	Висновок експерта як документ, що відображає його дослідження: структура і доказове значення	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	2
Тема 8.	Оцінка висновку експерта	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	2
Тема 9.	Експертні недоліки та помилки	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Тема 10.	Експертна профілактика та експертне прогнозування	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	2	—
Всього			18	6

Самостійна робота				
Символ одиниці змісту	Опис змісту навчання (теми)	Посилання на РН дисципліни	ДФН	ЗФН
Тема 1.	Сучасні теоретичні та правові проблеми використання спеціальних знань у кримінальному процесі.	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	3	5
Тема 2.	Загальна теорія судової експертології (концептуальні основи)	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	3	5
Тема 3.	Судово-експертна діяльність. Логіко-психологічні основи експертної діяльності	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	3	5
Тема 4.	Інформаційне забезпечення і математизація експертної діяльності	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	3	5
Тема 5.	Сучасні уявлення про класифікацію судових експертиз	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	3	5
Тема 6.	Види експертного дослідження	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	3	5
Тема 7.	Висновок експерта як документ, що відображає його дослідження: структура і доказове значення	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	4	5

Тема 8.	Оцінка висновку експерта	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	4	5
Тема 9.	Експертні недоліки та помилки	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	3	5
Тема 10.	Експертна профілактика та експертне прогнозування	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	3	5
Підготовка до семестрового контролю		ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	6	6
Всього			38	56

Індивідуальні завдання				
Символ одиниці змісту	Опис змісту індивідуального завдання	Посилання на РН ОК	ДФ год.	ЗФ год.
1.	Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації в межах питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Есе та/або реферат (довідь) являє собою інформаційне повідомлення, результат індивідуальної думки та враження з поглибленого дослідження індивідуально обраної здобувачем теми (окремих питань навчальної дисципліни) та має бути підкріпленим науково-літературною базою та/або прикладами із практики.	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	6	6
2.	Аналіз міжнародно-правових актів, національного законодавства та судової практики у сфері судово-експертної діяльності.	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	6	6
3.	Тенденції розвитку нових класів судової експертизи та можливості використання сучасних методів проведення досліджень. Експертиза безпілотних літальних апаратів (БПЛА). Міжнародні експертні організації. Європейська мережа судово-експертних установ (ENFSI). Взаємодія судово-експертних установ Міністерства юстиції України та Міністерства внутрішніх справ із закордонними фахівцями у фахівцями у сфері судової експертизи.	ПРН 1,4,5,9, 11,12,13,16	6	6
Всього			18	18

5. Ресурси для навчання	
Список основних джерел	1. Shepitko V. Introduction to criminalistics. Kharkiv: Apostille Publishing House L.L.C, 2021. 168p. 2. The basics of criminalistics: practical manual / Anna Myrovska, Artem Samodin, Tetiana Tsymbaliuk and other ; under the general editorship of Anna Myrovska. Kyiv : Osvita Ukrainy, 2021. 148 p. 3. Авдєєва, Г. Євроінтеграційні напрями удосконалення нормативно-правового регулювання судово-експертної діяльності в Україні. Актуальні питання розвитку українського простору судово-експертної діяльності : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., 31 січ. 2025 р. / НДЦ незалеж. судових експертиз Мін-ва юстиції України. Львів-Торунь: Liha-Pres, 2025. С. 27-33

4. Актуальні питання призначення та проведення експертиз : наук.-практ. посіб. Київ : Нац. акад. прокуратури України, 2017. 300 с.
5. Бакай Н. Є. Деякі аспекти нормативного регулювання проведення судової експертизи в Україні та країнах Європейського Союзу. Юридичний науковий електронний журнал : електронне наукове фахове видання. 2024. N 5. С. 415-420.
6. Баулін, О. В. Поняття, види, причини й наслідки помилок експерта в кримінальному судочинстві України. Європейський правничий часопис : наук. журнал. 2025. N 6/7. С. 188-195.
7. Бодюл Є. М. Експертиза проєктів нормативно-правових актів як інструмент забезпечення якості правотворчої діяльності в умовах післявоєнного відновлення: концепція, функції, види. Нове українське право. 2025. N 2. С. 9-19.
8. Велика українська юридична енциклопедія: у 20 т.: Т. 20: Криміналістика, судова експертиза, юридична психологія / Авдєєва Г. К. та ін. ; редкол.: В. Ю. Шепітько (голова) та ін. ; Нац. акад. прав. наук України, Ін-т держави і права ім. В. М. Корецького НАН України, Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2018. 951 с.
9. Демидова Є. Є. Тактика допиту обізнаних осіб: монографія. Харків: Апостіль, 2013. 232 с.
10. Експертизи у кримінальному провадженні: наук.-практ. посіб. / М. С. Туркот, Н. В. Нестор, А. В. Столітній. Київ: Норма права, 2020. 308 с.
11. Інноваційні засади техніко-криміналістичного забезпечення діяльності органів кримінальної юстиції : монографія / кол. авт. В. Ю. Шепітько, В. А. Журавель, Г. К. Авдєєва та ін. ; за заг. ред. В. Ю. Шепітька, В. А. Журавля. – Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2017. С. 108-144.
12. Інноваційні методи та цифрові технології в криміналістиці й судовій експертизі: монографія / [В. Ю. Шепітько, Г. К. Авдєєва, В. М. Шевчук та ін.]; за заг. ред. В. Ю. Шепітька ; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса НАПрН України. Харків: Право, 2024. 208 с.
13. Класифікація судових експертиз: монографія / Нац. наук. центр "Ін-т суд. експертиз ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса" ; ред. Е. Б. Сімакова-Єфремян. Харків: ННЦ "ІСЕ ім. Засл. проф. М. С. Бокаріуса", 2021. 568 с.
14. Консультації спеціаліста на стадії досудового розслідування: практичний посібник / С. О. Шевцов, О. А. Кожевніков. Харків, 2021. 37 с.
15. Криміналістика: підручник / за ред. В. М. Шевчука ; Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого. Харків: Право, 2024. 1008 с.
16. Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 1. / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 456 с.
17. Криміналістика: підручник у 2-х т. Т. 2 / за ред. В. Ю. Шепітька. Харків: Право, 2019. 328 с.
18. Науково-технічне забезпечення слідчої діяльності в умовах змагального кримінального провадження: монографія : електрон. наук. вид. / за ред. В. Ю. Шепітька ; Нац. акад. прав. наук України, НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса. Харків: Право, 2021. 248 с.
19. Негребецький В. В. Інформаційно-аналітичні технології в криміналістиці та судовій експертизі: шлях до євроінтеграції. Information and analytical technologies in forensics and forensic expertise: the path to european integration / В. В. Негребецький // Legal support of European integration: general legal and sectoral aspect : scientific monograph / Olga Yevhenivna Avramova [et al.]. Riga : Baltija Publishing, 2024. P302-322.
20. Негребецький В.В. Перспективи Європейського міжнародного співробітництва в галузі судової експертизи // Poland and Ukraine in modern Europe: intercultural dialogue – the role of national minorities – challenges and

- threats: Collective monograph. Riga, Latvia: "Baltija Publishing", 2022. С.296-324.
21. Основи судової експертизи : навчальний посібник для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліфікацію судового експерта / авт.-уклад.: Л. М. Головченко, А. І. Лозовий, Е. Б. Сімакова-Єфремян та ін. Х. : Право, 2016. 928 с.
 22. Основи судової експертизи: навч. посіб. для фахівців, які мають намір отримати або підтвердити кваліф. судового експерта / авт.-уклад.: Л. М. Головченко, А. І. Лозовий та ін. Харків : Право, 2016. 928 с.
 23. Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз: навчальний посібник для працівників правоохоронних органів / Укладачі: О.П. Угровецький, В.В. Аброськін, І.Р. Шинкаренко та ін. / Міністерство юстиції України; Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені Засл. проф. М.С. Бокаріуса. Харків: ХНДІСЕ ; Промінь, 2019. 180 с.
 24. Особливості підготовки матеріалів для призначення судових експертиз: навчальний посібник для працівників правоохоронних органів / М-во юстиції України, Харків. наук.-дослід. ін-т судов. експертиз ім. М. С. Бокаріуса. Харків : ХНДІСЕ : Промінь, 2018. 180 с.
 25. Пиріг І. В. Теоретико-прикладні проблеми експертного забезпечення досудового розслідування: монографія / І. В. Пиріг. Дніпропетровськ: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ; Ліра ЛТД, 2015. 432 с.
 26. Сергєєва Д. Б. Судові експертизи у кримінальному провадженні: навч. посіб. Київ: Алерта, 2025. 262 с.
 27. Сімакова-Єфремян Е. Б. Комплексні судово-експертні дослідження: теорія і практика: монографія. Харків : Право, 2016. 456 с.
 28. Судова експертиза: перспективи розвитку та окремі вектори змін: V Всеукр. форум судових експертів (м. Львів, 6 черв. 2025 р.) / Одес. НДІ судов. експертиз. Одеса: Юридика, 2025. 572 с.
 29. Судова експертологія: курс лекцій для слухачів магістратури юридичних вузів / Тertiшник В. М., Варава В. В., Сачко О. В. / За заг. ред. д.ю.н, професора В. М. Тertiшника. Дніпро: ЛІРА, 2021. 208 с.
 30. Судові експертизи в процесуальному праві України: навчальний посібник / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с.
 31. Судові експертизи у кримінальному провадженні: навчальний посібник / Тiщенко В.В., Ріпенко А.І., Самойленко О.А. Одеса: Видавничий дім "Гельветика", 2021. 152 с.
 32. Тertiшник В. М. Судова експертологія : підруч. для підгот. здобувачів освіт. ступеня «магістр» за спец. 081 «Право» та 262 «Правоохоронна діяльність» / В. М. Тertiшник, В. В. Варава, О. В. Сачко; за заг. ред. В. М. Тertiшника. Харків : Право, 2021. 280 с.
 33. Технологія призначення судових експертиз: практичний poradник / С.І. Перлін, С.О. Шевцов, О.В. Кокорін. Харків, 2018. 103 с.
 34. Шевчук В.М. Криміналістика: традиції, новації, перспективи: добірка наук. пр. Харків: Право, 2020. 1280 с.
 35. Шерстюк В. М. Судово-експертна діяльність (організаційно-правові та морально-психологічні засади): монографія. Сімферополь: ООО «ДІАЙПГ», 2008. 196 с.
 36. Щербаковський М. Г. Експертизи в судовому провадженні: монографія; Харків. нац. ун-т внутр. справ. Харків: Право, 2024. 280 с.
 37. Юрчишин В. Д., Коропецька С. О. Залучення іноземних судових експертів у кримінальне провадження в порядку міжнародного співробітництва. Науковий вісник УжНУ. Серія: Право. 2024. №85. Ч.4. С.173-179.

38. Юрчишин В.Д. Роль та функції судових експертів у документуванні кримінальних правопорушень проти миру, безпеки людства та міжнародного правопорядку. Забезпечення правопорядку в Україні та світі: виклики сьогодення: збірник тез Міжнародної науково-практичної конференції «Двадцять треті осінні юридичні читання» (м. Хмельницький, 18 жовтня 2024 року). Хмельницький : Хмельницький університет управління та права імені Леоніда Юзькова, 2024. С.335-340.
39. Юрчишин В.Д. Судово-експертне забезпечення діяльності Міжнародного кримінального суду: окремі аспекти правового регулювання. Наше право, №1, 2025. С.203-210. URL: https://nashe-pravo.unesco-socio.in.ua/wp-content/uploads/archive/NP-2025-1/NP_2025_1_203.pdf
40. Яремчук В.О. Організація і тактика залучення спеціаліста при проведенні слідчих (розшукових) дій: монографія. Харків: Вид. агенція «Апостіль», 2015. 228 с.

Нормативні акти:

1. Господарський процесуальний кодекс України від 06.11.1991. № 1798-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1798-12#Text>.
2. Кодекс адміністративного судочинства України від 06.07.2005. № 2747-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2747-15#Text>.
3. Кримінальний кодекс України від 05.04.2001 р. № 2341-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.
4. Кримінальний процесуальний кодекс України від 13.04.2012. № 4651-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.
5. Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 року № 1618-IV. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/1618-15>.
6. Про судову експертизу: Закон України від 25.02.1994. № 4038-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4038-12#Text>.
7. Інструкція з організації проведення та оформлення експертних проваджень у підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України, затв. Наказом МВС України від 17.07.2017. № 591. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1024-17#Text>.
8. Інструкція про поведінку з вибуховими матеріалами в органах і підрозділах Національної поліції України та підрозділах Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України: затв. Наказом МВС України від 19.08.2019 № 691. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1081-19#Text>.
9. Інструкція про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: затв. Наказом МВС України від 03.11.2015. № 1339. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.
10. Інструкція про порядок функціонування дактилоскопічного обліку експертної служби МВС України: затв. Наказом МВС України від 11.09.2001. № 785. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1066-01#Text>.
11. Інструкція про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень та Науково-методичні рекомендації з питань підготовки та призначення судових експертиз та експертних досліджень : затв. Наказом МЮ України від 08.10.1998 р. № 53/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0705-98#Text>.
12. Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію МВС та порядок проведення атестації судових експертів Експертної служби : затв. Наказом МВС України від 21.09.2020 № 675. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0022-21#Text>.

13. Положення про Експертно-кваліфікаційну комісію Служби безпеки України та атестацію судових експертів: затв. Наказом ЦУ СБ України від 24.12.2014. № 855. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0044-15#Text>.
14. Положення про Експертну службу Міністерства внутрішніх справ України: затв. Наказом МВС України від 03.11.2015. № 1343. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1390-15#Text>.
15. Положення про Центральну експертно-кваліфікаційну комісію при Міністерстві юстиції України та атестацію судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.03.2015. № 301/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0249-15#Text>.
16. Порядок атестації та державної реєстрації методик проведення судових експертиз: затв. Постановою Кабінету Міністрів України від 2 липня 2008 р. № 595. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/595-2008-%D0%BF#Text>.
17. Порядок ведення державного Реєстру атестованих судових експертів затв. Наказом МЮ України від 29.03.2012. № 492/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0484-12#Text>.
18. Порядок ведення Реєстру методик проведення судових експертиз: затв. Наказом МЮ України від 02.10.2008. № 1666/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0924-08/print1464905809202823#Text>.
19. Порядок присвоєння кваліфікаційних класів судових експертів працівникам науково-дослідних установ судових експертиз Міністерства юстиції України: затв. Наказом МЮ України від 30.12.2011. № 3660/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0002-12#Text>.
20. Порядок проведення рецензування висновків судових експертів: затв. Наказом МЮ України від 03.02.2020. № 335/5. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0131-20#Text>.
21. Про затвердження Інструкції про призначення та проведення судових експертиз та експертних досліджень в системі Служби безпеки України: Наказ Центрального управління Служби безпеки України від 29.05.2015 р. № 371, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 22.06.2015 р. за № 738/27183. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0738-15#Text>.
22. Про затвердження Інструкції про порядок залучення працівників органів досудового розслідування поліції та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України як спеціалістів для участі в проведенні огляду місця події: наказ МВС України від 03.11.2015 р. № 1339, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 06.11.2015 р. за № 1392/27837 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1392-15#Text>.
23. Про затвердження Порядку спільних дій Національної поліції України, Державної служби України з надзвичайних ситуацій та Експертної служби Міністерства внутрішніх справ України під час проведення огляду місця пожежі, виявлення, припинення, попередження та розслідування кримінальних правопорушень та інших подій, пов'язаних з пожежами: наказ МВС України від 24.07.2017 р. № 621, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.08.2017 р. за № 998/30866 URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0998-17#Text>.
1. Про судову експертизу в кримінальних і цивільних справах: Постанова Пленуму Верховного суду України від 30.05.97. № 8. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0008700-97#Text>.

Список допоміж них джерел	1. Бідняк Г.С. Теорія і практика використання спеціальних знань при розслідуванні шахрайств : монограф. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2019. 152 с. 2. Білецька Г.А. Судова медицина та судова психіатрія: підручник / Г.А. Білецька. Харків, Право, 2018. 376 с. 3. Експертизи у судочинстві України: науково-практичний посібник / ред. В. Г. Гончаренко, І. В. Гора. Київ: Юрінком Інтер, 2015. 504 с. 4. Збірник нормопроектної та науково-аналітичної діяльності фахівців Науково-дослідного інституту вивчення проблем злочинності імені академіка В. В. Сташиса Національної академії правових наук України у 2020 р.: проекти нормативних актів, науково-правові висновки, пропозиції та зауваження до законодавства / упоряд.: В. С. Батиргарєєва, Д. П. Євтєєва, В. І. Борисов та ін.; НДІ вивч. проблем злочинності ім. акад. В. В. Сташиса Нац. акад. прав. наук України. Харків : Право, 2021. 584 с. 5. Інформаційний збірник з питань правових та організаційних основ судово-експертної діяльності / І.С. Ястреб, А.І Чернявський., Р.М Хажинський. Одеса, 2015. 228 с. 6. Кафедра криміналістики: історія становлення та розвитку. До 80-річчя заснування: монографія / за ред. В.Ю. Шепітько, Харків, 2020. 268 с. 7. Криміналістичне дослідження ДНК: технології та можливості: навчальний посібник / Р.Л. Степанюк та ін. Харків: ФОП Панов А.М., 2019. 144 с. 8. Матвєєвський О. В., Бабін Б. В. Міжнародно-правові стандарти судової експертизи та їх національна реалізація Прикарпатський юридичний вісник. Вип. 1(22) 2018. Т. 4. С.73-79. 9. Особливості підготовки матеріалів при призначенні судово-почеркознавчої експертизи: методичні рекомендації / Т. В. Кузнєцова, С. І. Смірнова - К: Український науково-дослідний інститут спеціальної техніки та судових експертиз Служби безпеки України, 2019. 38 с. 10. Столітній шлях судової експертизи в Україні (1918–2018 рр.): монографія / Харківський науково-дослідний інститут судових експертиз імені засл. проф. М.С.Бокаріуса ; за ред. О.М.Клюєва. Харків : Золоті сторінки, 2018. 336 с. 11. Судовий експерт: складові професійної компетентності: практичний посібник / С. О. Шевцов, Г. О. Рукавіцина, Д. О. Островерхов Київ: ДНДЕКЦ МВС України, 2021. 49 с. 12. Судові експертизи в процесуальному праві України: навчальний посібник / за заг. ред. О. Г. Рувіна. Київ: Видавництво Ліра-К, 2019. 424 с. 13. Юрчишин В.Д. Судово-експертне забезпечення діяльності міжнародного кримінального суду. Науково-практичний огляд актуальних проблем судової експертизи та криміналістики. (Івано-Франківськ, 18 червня 2021 року). Івано-Франківськ: видавник Голіней О.В., 2021. 174 с., С.165-169.
------------------------------------	---

Інформаційні ресурси в Інтернеті	1. http://www.nbuv.gov.ua – Бібліотека ім. Вернадського. 2. https://nlu.org.ua – Парламентська бібліотека. 3. https://www.gp.gov.ua/ua/index.html – Офіс Генерального прокурора. 4. https://mvs.gov.ua/uk – МВС України. 5. https://www.npu.gov.ua – Національна поліція України. 6. https://ssu.gov.ua – Служба безпеки України. 7. https://supreme.court.gov.ua/supreme/gromadyanam/perelik_sprav – Верховний суд. 8. https://unba.org.ua – Національна асоціація адвокатів України. 9. https://esbu.gov.ua/ – Бюро економічної безпеки. 10. https://dbr.gov.ua – Державне бюро розслідування. 11. https://nabu.gov.ua – Національне антикорупційного бюро України. 12. https://www.mon.gov.ua – Міністерство освіти і науки України.
-------------------------------------	--

	13. https://www.president.gov.ua – Президент України. 14. https://zakon.rada.gov.ua – Верховна Рада України. 15. https://www.reyestr.court.gov.ua – Єдиний державний реєстр судових рішень 16. https://www.echr.coe.int/echr – Європейський суд з прав людини. 17. https://www.hniise.gov.ua. – Національний науковий центр «Інститут судових експертиз імені засл. проф. М. С. Бокаріуса». 18. https://rase.minjust.gov.ua. – Реєстр атестованих судових експертів. 19. https://rmpse.minjust.gov.ua. – Реєстр методик проведення судових експертиз. 20. https://ndekc.kh.ua. – Харківський науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України. 21. https://enfsi.eu – Association of Firearms and Tool Mark Examiners (Європейська мережа інститутів судових наук). 22. https://afte.org – (AFTE) - European Network of Forensic Science Institutes. 23. https://intelect.org.ua. – Науково-дослідний центр судової експертизи з питань інтелектуальної власності. 24. https://kndise.gov.ua – Київський науково-дослідний інститут судових експертиз. 25. https://ndekc.mvs.gov.ua/. – Державний науково-дослідний експертно-криміналістичний центр МВС України.

6. Контрольні заходи

Методи діагностики знань (контролю)	Поточний контроль знань здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня знань студентів. Методи поточного контролю: Усне опитування здобувачів вищої освіти, вирішення практичних завдань, тестові завдання, проектний метод (складання типових документів); кейс-метод, ситуаційні завдання, ділові ігри. Проміжний контроль. Проводиться після вивчення відповідних тем або блоку тем з метою з'ясування ступеню засвоєності здобувачами вищої освіти відповідного об'єму опрацьованого та вивчення матеріалу та подальшої оцінки рівня отриманих знань. Форми проведення проміжного контролю: контрольна робота, колоквіум. Індивідуальне завдання. Підготовка есе, реферату (тез доповіді) або презентації з питань, що розглядаються на лекційних та практичних заняттях. Аналіз законодавства та судової практики. Здобувач освіти самостійно обирає об'єкт та предмет дослідження. Підсумковий контроль. Проводиться у формі екзамену.
-------------------------------------	--

Схема нарахування балів (складові оцінювання результатів навчання)

Пункт оцінки	% підсумкової оцінки або максимальна оцінка в балах	Групове чи індивідуальне оцінювання	Посилання на РН
Поточний контроль, разом, у т.ч.:	60		
• усне опитування	30	Групове та індивідуальне	РН 1,4,5,9,11,12,13,16
• індивідуальні завдання	15	Індивідуальне	РН 1,4,5,9,11,12,13,16
• вирішення практичних завдань	15	Індивідуальне	РН 1,4,5,9,11,12,13,16
Підсумковий контроль, разом, у т.ч.:	40		
• письмова компонента	20	Індивідуальне	РН 1,4,5,9,11,12,13,16,9
• усна компонента	20	Індивідуальне	РН 1,4,5,9,11,12,13,16
Разом за дисципліну	100		

Шкала та критерії оцінювання

Сума балів за 100-бальною шкалою	Оцінка в ECTS	Значення оцінки ECTS	Критерії оцінювання	Оцінка за національною шкалою	
				Іспит	Залік
90-100	A	відмінно	Здобувач вищої має глибокі і системні знання, вмє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній галузі; матеріал викладає логічно, послідовно та переконливо; самостійно розкриває власні обдарування і нахили.	відмінно	зараховано
82-89	B	дуже добре	Здобувач вищої освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартних ситуаціях, самостійно виправляє допущені помилки, кількість яких незначна.	добре	зараховано
74-81	C	добре	Здобувач вищої освіти вмє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом викладача; в цілому самостійно застосовувати її на практиці; контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок.	добре	зараховано
64-73	D	задовільно	Здобувач вищої освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень; з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих.	задовільно	зараховано
60-63	E	достатньо	Здобувач вищої освіти володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні.	задовільно	зараховано
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання семестрового контролю	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.	незадовільно	не зараховано
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням залікового кредиту	Здобувач вищої освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, об'єктів.	незадовільно	не зараховано

7. Інші застереження щодо вивчення освітнього компонента

Вимоги викладача:	Регулярне відвідування лекційних та практичних занять, самостійна робота та опрацювання рекомендованої літератури і матеріалів є необхідною умовою. Користування електронними пристроями (телефони, планшети, ПК тощо) під час аудиторної роботи дозволяється тільки з дозволу викладача та у відповідних до навчального курсу цілях.
Припущення основних проблем, пов'язаних з реалізацією курсу	Великий обсяг законодавчої бази та літератури, необхідної для засвоєння, динамічність внесення змін та доповнень до нормативно-правових актів. Наявність значного різноманіття наукових поглядів з приводу питань, що вивчаються в межах курсу. Можливе певне ускладнення при вивченні матеріалу стосовно методологічних підходів при співвідношенні вітчизняних та зарубіжних наукових концепцій з точки зору специфіки недостатнього рівня їх соціокультурної обумовленості та недостатнього рівня понятійно-категоріального апарату у студентів. Також передбачаються деякі труднощі в роботі з новітньою літературою та матеріалами іноземною мовою у студентів з низьким рівнем відповідного мовного знання.